

Sinust ja Sinule, algklassiõpetaja

Enne uue õppeaasta algust on kohane mõelda sellele, mis möödunud õppeaastal korda läks ning rõõmu tegi.

Harju rajooni tuleb igal aastal noori algklasside õpetajaid. Koolis saadud teoreetilised teadmised vajavad kinnitust praktikas. Kõigepealt jälgib noor õpetaja vanemate kolleegide tööd oma koolis, kuid vajalik on näha ka teisi koole. Möödunud õppeaastal tutvustasid oma tööd noortele õpetajatele vanemõpetajad A. Järva (Saku keskkool), R. Kadaste (Kuusalu keskkool) ja J. Põldsaar (Sausti 8-kl. kool). Nende tundides oli näha ka seda, kuidas õpetaja on tunni ette valmistanud lähtuvalt õpilasest, tema arengutasemest. Palju mõtteid said noored õpetajad ka õppevahendite valmistamise, süstematiseerimise ning klassikabineti kujundamise kohta. Kuidas noor õpetaja pakutut vastu võttis, oleneb tema kutse-eetikast.

Paljudele on võõras 6-aastaste õpetamine. Sellepärast sooviti näha kolleegide tunde. Kuidas töötab mitu aastat 6-aastasi õpetanud õpetaja, seda nägime Viimsi keskkoolis õpetaja S. Rumbergi ning Aruküla 8-kl. koolis õpetaja L. Saarniidu tundides. Väga heades olmetingimustes on 6-aastased Viimsi lastepäevakodus. Nende õpetajad E. Link ning A. Lass oskavad kasutada emotsionaalseid võtteid laste arendamiseks ja kasvatamiseks. Meeldiv päev oli Kuusalu keskkoolis. Nägime kolme väga erinevat tundi. Erudeeritud õpetaja H. Sarap oskas vähese ajaga anda lastele palju teadmisi, noor õpetaja M. Rammus paitab oma õpilasi sõnagagi, kutse poolest inglise filoloog A. Ukkivi tunneb suurepäraselt laste kehalisi võimeid ning oskab neid arendada.

Kõigi eespool nimetatud õpetajate ning paljude teiste tunde jälgides, otstarbekaid ning esteetiliselt kujundatud omavalmistatud õppevahendeid imetledes tekib ikka mõtteid, et jutt lapse-sõbralikust õpetamisest tulevikuvormis on liiga üldine.

Hästi õnnestusid traditsioonilised õpilasüritused. Juba 12. korda toimus algklasside emakeelepäev. Et eesmärki — emakeeleõpetuse tõhustamine — silmas on peetud, seda näitasid 185 osavõtja ainalased teadmised.

Mitu aastat järjest on toimunud matemaatikaolümpiaad 3. klassile. Osa võtta saab üks õpilane igast klassikomplektist, kes teeb kirjaliku töö. Töös on olnud niisugused ülesanded, mida 3. kl. lõpetaja lahendada peab oskama.

Vene keele festivalid toimusid piirkonniti Keilas, Loksas, Orus ja Jüris. Eesti õppekeelega koolide õpilased esinesid vene, vene õppekeelega koolide õpilased eesti keeles. Esinemiskavad olid lõbusad ning hästi selgeks õpitud. Väga emotsionaalselt esinesid õpetajate V. Eskla (Kuusalu keskkool) ja K. Multeri ning Ü. Urbi (Tabasalu keskkool) õpilased. Kuulajaid rõõmustasid Loksa kooli vene õppekeele klassi 6-aastased, kellele õpetaja A. Jürimaa

oli selgeks õpetanud eestikeelse kava.

On ütlema tagi selge, et õpilaste väga head ja kindlad teadmised on õpetaja tubli töö tulemus.

Haridusuuendus jätkub. Loode-tavasti saavad paljud seisukohad uuel õppeaastal selgemaks, jõuavad vähehaaval teoks saada igapäevatöös. Räägitakse õpetaja töö võimalikult vähesest reglementeerimisest. Arvan, et algklassiõpetajad on selles suhtes alati paremas olukorras olnud, võrreldes vanema asime õpetajaga. Tahaks aga soovida, et mõne tööloõigu koordineerimist väljastpoolt kooli ei peetaks käsuks ülevalt.

Algõpetus ei ole oma tähtsust minetanud ka koolireformiga. Vastupidi, otsitakse uusi õpetamisviise, mis lapse seisukohalt paremad oleksid. Ei ole veel eelmise eksperimendi (6-aastaste õpetamine koolimajas ükskõik missuguste olmetingimuste puhul) plussid ja miinused lõpuni vaetud, kui otsitakse uut, või õigmini pöördutakse vana juurde tagasi. Taas on koolidesse tulemas Johannes Käisi palju aastaid tagasi soovitatud ning praktikute poolt heakskiidetud töökorraldus — üldõpetus. See tähendab, et kahel esimesel kooliaastal ei toimu õpetamine aineti. Meie rajoonis hakkavad seda õpetamisviisi proovima mitu aastat 6-aastasi õpetanud õpetajad A. Rentel Jüris, S. Rumberg Viimsis ja L. Saarniit Arukülas. Nagu eespool öeldud, oli Aruküla 8-kl. koolis üldõpetus juba möödunud õppeaastal ühes klassis. Sellel aastal alustab õpetaja L. Niinesalu uuesti, tema tööd jätkab õpetaja P. Moosar 2. klassis. Proovida tahavad üldõpetust veel T. Malla (Saku keskkool), M. Hagur (Jüri keskkool), A. Raist (Sausti 8-kl. kool) ning E. Tomingas (Aegviidu 8-kl. kool). Kõrvuti aineõpetusega on üldõpetust kogu aeg kasutatud osaliselt ning tehakse seda ka edaspidi, sest kõik õpetajad ei soovi ega peagi üldõpetusele üle minema.

On veel teisigi katsetajaid. Nii õpetatakse 6-aastaste klassis lugemist Ilona Kõve juhendamisel nn. akvaariummeetodil (Alavere kool).

Sellest sügisest lisandub üks katsetaja veel. Maie Rimmel arvab, et piltkirjas saab edasi anda väga rikkalikku teavet. Eksperimentaalõpikus on ka see osa, kust laps lugemist õpib, kümne piires arvudes orienteeruma hakkab jne. Eksperiment toimub ainult ühes klassis, õpiku koostajad ning õpetaja on ühes isikus.

Olgu kirjatarkuse omandamise mahuga kuidas on, aga sõnapidamise ning selle, kus ja miks tuleb müts maha võtta, peaks iga mehehakatist küll varakult selgeks saama. Kui ta siis jõudumööda tööd hakkab tegema ning tööga teenitud raha oskab hoida, on Eestimaal jälle kohad ning kodud, mida lapselapsedki omaks peavad ja kust reformitud kool saab tervete närvidega õpilased.

HELGI SIILBEK,
haridusosakonna koolimetoodik